

शिव छत्रपति शिक्षण संस्था संचलित
राजर्षी शाहू महाविद्यालय स्वायत्त , लातूर

पालि खंदको

बी. ए., बी. एस. सी, बी.कॉम. प्रथम व द्वितीय वर्ष - (S L - पालि)

अभ्यासक्रम

२०२०-२१

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
B.A., B.Com & B. Sc. I	U - PSL 105	Pali	56 PERIODS		
Paper No. 01	Title of the paper पालि भाषा व व्याकरण, सत्र - पहिले		L	P	T
Unit - 1 भाषा	भाषा - सामान्य माहिती, संज्ञा, बोली भाषा, लिपी, व्याकरण,		14		
	वर्णमाला, वर्ण परिवर्तन, आठ खडी. अंकलिपी				
	वार, महिने, वस्तूंची नावे. पशू-पक्षांची नावे, शरीराचे अवयव. नाते-संबंध. रंग, फळे-फुले.				
Unit - 2 विभक्ती	शब्दाचे प्रकार, नाम व सर्वनाम		12		
	काळ, क्रियापद, धातु, वचन लिंग.				
	विभक्ती, विभक्तीचे प्रकार.				
Unit - 3 अव्यय	अव्यय, अव्ययाचे प्रकार.		12		
	समास - समासाचे प्रकार. संधी, संधीचे प्रकार.				
	पालिमध्ये छोटे-छोटे वाक्य तयार करणे. पालि संवाद, शब्दार्थ विरु. समानार्थी		12		04
Unit - 4 पालि निबंध	निबंध - मम परिचय, मम माता, मम पिता,		12		
	मम भाता, मम भगिनि, मम गामं, मम देसो, मम महाविज्जालयं च पुण्णिमा,				
	अभ्यास सहल		08 दिवस		04

Topic wise distribution of Syllabus
B. A., B. COM., B. SC., I Year
पेपर क्र. 1 पालि भाषा व व्याकरण. कोड - U-PSL 105

अॅक्टीव्हिटी बेस
सत्र - पहिले
गुण 30

- 1) माझी अभ्यास सहल
- 2) पशू-पक्षी, अवयव,....यांची सचित्र नामावली
- 3) वस्तू फळे, फुले यांची सचित्र नामावली.
- 4) उपासक-उपासिकांसी संवाद. (सचित्र)
- 5) कौटुंबिक संवाद (सचित्र)
- 6) प्रासंगिक संवाद. (सचित्र)
- 7) लातूर जिल्ह्यातील विहारे
- 8) लातूर जिल्ह्यातील लेणी.
- 9) पाच उपासकांच्या मुलाखती.
- 10) पाच भिक्खुंच्या मुलाखती.
- 11) पाच उपासिकांच्या मुलाखती.
- 12) पाच भिक्खुणींच्या मुलाखती.
- 13) पालि भाषेचे महत्त्व.
- 14) राजा मिलिन्द - भंते नागसेन यांचा संवाद
- 15) पालि व्याकरणातील चार्ट
- 16) नाम-सर्वनामाचे संकलन.
- 17) अव्याय - क्रियापदाचे संकलन.
- 18) दैनंदिन व्यवहारातील शब्द संग्रह.
- 19) वण्णमाला-अंकमाला.
- 20) पालि साहित्यातील व्यक्ती. (चरित्र माहिती)
- 21) लेणी (चरित्र माहिती)
- 22) स्तूप (चरित्र माहिती)
- 23) विहार (चरित्र माहिती)
- 24) बुद्ध मुर्तीच्या विविध मुद्रा. (चरित्र माहिती)
- 25) पालि व्याकरणाची मराठी व्याकरणाशी तुलना
- 26) पालि व्याकरणाची हिंदी व्याकरणाशी तुलना

संदर्भ ग्रंथ

- 1) पालि व्याकरण, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) पालि शिका, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 3) पालि-मराठी-हिन्दी-इंग्रजी शब्दकोश, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 4) मोग्गलायन पालि व्याकरण, भदन्त आनंद कौसल्यायन.
- 5) लातूर जिल्ह्यातील लेणी. प्रा. भीमराव पाटील, लातूर.
- 6) पालि हिन्दी कोश, भदन्त आनंद कौसल्यायन.
- 7) पालि व्याकरण, डॉ. विमलकिर्ती, प्रगतीवादी प्रकाशन नागपूर.
- 8) पालि व्याकरण, प्रा. डॉ. मेश्राम. डिजीटल डिक्शनरी,

अभ्यासक्रम - B. A, B. COM & B. SC. I Year

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U-PSL 205

- 1) पालि भाषेत प्रकरणे - पाठ, कथा, सुत्र, चरित्र इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 2) कविता - गाथा, इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 3) वाक्प्रचार, संवाद, वृत्तांत इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 4) पालि गद्य - पद्य शैली शिकविणे.
- 5) पालि भाषेतील रुढी, प्रथा, परंपरा, शिष्टाचार इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 6) मूळ पालि गद्य-पद्य वाचणे व त्यावर भाष्य करणे.
- 7) तथागतांचा मूळ उपदेश शिकविणे.

अभ्यासक्रमाची फलनिष्पत्ती

पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U-PSL 205

- 1) पालि भाषेतील प्रकरणे - पाठ, कथा, चरित्र सांगतात.
- 2) कविता - गाथा गातात .
- 3) वाक्प्रचार, संवाद, वृत्तांत उपयोगात आणतात.
- 4) पालि गद्य - पद्य शैली ओळखतात.
- 5) पालि भाषेतील संस्कृती, परंपरा, शिष्टाचार आचरणात आणतात.
- 6) मूळ पालि गद्य-पद्य वाचून व त्यावर भाष्य करतात.
- 7) तथागतांचा मूळ उपदेश समजून अर्थ सांगतात.

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
U-PSL 205	B.A., B.Com & B.Sc. 1 st Year	Pali	56 PERIODS		
Paper No. 02	Title of the paper निवडक गद्य-पद्य, सत्र - दुसरे		L	P	T
Unit - 1 गद्य	पालि तिपिटक परिचय धम्मचक्कपवत्तन सुत्त, अंगुलिमाल सुत्त, संसुमार जातकवण्णना, राजोवाद जातक		14		
Unit - 2 गद्य	नागसेन-मिलिन्द प्रथम भेट कुरूंगमिगजातक, बकजातक, (नंदसुत्त व कालामसुत्त अभ्यासक्रमातून कमी केले)		14		
Unit - 3 पद्य	धम्मपद- चित्तवग्गो, पुप्फवग्गो थेरगाथा- सुनितथेरो, थेरीगाथा- रोहिणीथेरी, पुण्णिकाथेरी		14		
Unit - 4	महामङ्गलसुत्त, पराभवसुत्त, (सीलानिसंसो व कोधवग्गो)		14		

पद्य	अभ्यास सहल	08 दिवस	08
------	------------	------------	----

B. A., B. COM., B. SC., I Year
पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U & PSL 205

अक्टीव्हीटी बेस

सत्र - दुसरे गुण 30

- 1) पालि साहित्याचे वर्गीकरण
- 2) निवडक जातक कथा आणि त्यांचा बोध.
- 3) थेरगाथेतील सुविचार
- 4) धम्मपदातील सुविचार
- 5) थेरीगाथेतील सुविचार
- 6) सुत्तनिपातातील सुविचार
- 7) भिक्खु जीवन.
- 8) भिक्खुनी जीवन.
- 9) पालि साहित्याचे वर्गीकरण.
- 10) जातक कथेतील शिकवण.
- 11) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित जीवन.
- 12) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित जीवन.
- 13) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित समाज.
- 14) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित समाज.
- 15) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित निसर्ग वर्णन.
- 16) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित निसर्ग वर्णन.
- 17) पालि साहित्यातील तत्त्वज्ञान..
- 19) धम्मचक्कपवत्तन सुत्त यावर निबंध लिहा.
- 20) अंगुलिमाल यावर निबंध लिहा.
- 21) मिलिन्द यावर निबंध लिहा.
- 22) भन्ते नागसेन
- 23) नंद यावर निबंध लिहा.
- 24) सुनित थेरो यावर निबंध लिहा.
- 25) रोहिण थेरी यावर निबंध लिहा.
- 26) पुणिका थेरी यावर निबंध लिहा.
- 27) राजोवाद जातकाची सविस्तर कथा लिहा.
- 28) कुरुंगमिग जातकाची सविस्तर कथा लिहा
- 29) सुंसंमार जातकाची सविस्तर कथा लिहा
- 31) कालाम सुत्त यावर निबंध लिहा.
- 30) बक जातकाची सविस्तर कथा लिहा.
- 33) चित्तवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 32) पुप्फवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 35) महामङ्गलसुत्त, पराभवसुत्त, सीलानिसंसो
- 34) कोधवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 38) सीलानिसंसो मधील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 36) महामङ्गलसुत्तातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 40) जातक कथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 37) पराभवाची कारणे लिहा.
- 42) थेरगाथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 39) माझी अभ्यास सहल निबंध लिहा.
- 44) थेरी गाथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 41) धम्मपदाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 46) भगवान बुद्ध निबंध लिहा.
- 43) सुत्तनिपाताचे स्थान व महत्व लिहा.
- 48) एका प्रकरणाचे भाषांतर करा.
- 45) मिलिन्द प्रश्नाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 47) चार वाक्याचे ससंदर्भ अर्थ स्पष्ट करा.

संदर्भ ग्रंथ

- 1) निवडक गद्य - पद्य, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) पालि भाषा व साहित्य, प्रा डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.

- 3) पालि-मराठी-हिन्दी-इंग्रजी शब्दकोश, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 4) थेरगाथा, भिक्खु धर्मरतन, लखनऊ
- 5) थेरीगाथा, विमलकीर्ति, सम्यक प्रकाशन, नई-दिल्ली
- 6) सुत्तनिपात, पि. व्हि. बापट, पुणे
- 7) धम्मपद, डॉ. भदन्त आनंद कौसल्यायन, सम्यक प्रकाशन, नई - दिल्ली

अभ्यासक्रम - B. A; B. COM & B. SC. II Year

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

पेपर क्र. 3 पालि भाषा, साहित्य व विचारवंत. कोड - U-PSL 305

- 1) पालि भाषेचा काळ, भूप्रदेश, पालि भाषेची उत्पत्ती, इतर भाषेशी तुलना इत्यादी माहिती शिकविणे.
- 2) पालि साहित्य, पालि साहित्याचे प्रकार व वर्गीकरण इत्यादी माहिती शिकविणे.
- 3) पालि साहित्यातील विचारवंत, त्यांचे विचार, जीवन व कार्य इत्यादी माहिती शिकविणे.
- 4) शिलालेख, ताम्रपट, नाणे, शिक्के, प्राचीन चलन, इत्यादी माहिती शिकविणे.
- 5) पालि भाषेचा इतिहास, प्रवास, उदय, अस्त व पुनर्वोदय इत्यादी माहिती शिकविणे.

अभ्यासक्रमाची फलनिष्पत्ती

पेपर क्र. 3 पालि भाषा, साहित्य व विचारवंत. कोड - U & PSL 305

- 1) पालि भाषेचा काळ, भूप्रदेश, पालि भाषेची उत्पत्ती याबाबत इतर भाषेशी तुलना करतात.
- 2) पालि साहित्य, पालि साहित्याचे प्रकार सांगून वर्गीकरण करतात.
- 3) पालि साहित्यातील विचारवंत, त्यांचे विचार, जीवन व कार्य सांगतात.
- 4) शिलालेख, ताम्रपट, नाणे, शिक्के आणि प्राचीन चलन यांची माहिती सांगतात..
- 5) पालि भाषेचा इतिहास, प्रवास, उदय, अस्त व पुनर्वोदयाविषयी माहिती सांगतात.

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
U-PSL 305	B.A. B. Com & B.Sc.II Year	Pāli	56 PERIODS		
Paper No. 03	Title of the paper पालि भाषा, साहित्य व विचारवंत. सत्र-तिसरे		L	P	T
	पालि भाषेची उत्पत्ती- उन्नती, पालि भाषा महत्व, पालि भाषेचा		12		02

Unit - 1 उत्पत्ती	भूप्रदेश, आणि पहिल्या तीन संगीती.			
	गृहस्थी संस्कृती- संज्ञा, उपासक-उपासिका,			
	अग्रउपासक- अग्रउपासिका, उपासक पंचसील. अष्ट सील.			
Unit - 2 वर्गीकरण	पालि साहित्य, पालि साहित्याचे वर्गीकरण, तिपिटक साहित्य- सुत्तपिटक, विनयपिटक, अभिधम्मपिटक, अनुपिटक साहित्य.	12		02
Unit - 3 अट्टकथा	अट्टकथा साहित्य, वंस साहित्य, शिलालेख, ताम्रपट, नाणे- शिवके,	12		02
	विपस्सना आणि अभ्यास सहल.	08 दिवस	08 दिवस	02 दिवस
Unit - 4 आधुनिक धम्म विचारवंत	विचारवंत - भदन्त आनंद कौसल्यायन, राहूल सांकृत्यायन, जगदिश काश्यप, धम्मानंद कोसंबी आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, अनागारीक धम्मपाल, कृपाशरण महाथेरो.	08		02

B.A., B.Com., B.Sc., II Year

पेपर क्र. 3 पालि भाषा, साहित्य व विचारवंत.

कोड - U-PSL 305

अॅक्टीव्हिटी बेस

सत्र - तीसरे

गुण 30

- 1) पालि भाषा- उत्पत्ती, प्रदेश.
- 2) पालि साहित्याची रचना व वर्गीकरण.
- 3) विपस्सना: एक साधना.
- 4) पालि साहित्यातील धम्म संगीती.
- 5) पालि साहित्यातील स्त्रिजीवन.
- 6) पालि साहित्यातील भिक्षुणीजीवन.
- 7) पालि साहित्यातील भिक्षुजीवन.
- 8) पालि साहित्यातील निसर्ग सौंदर्य
- 9) भगवान बुद्ध जीवनाचे कार्य.
- 10) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जीवनाचे कार्य.
- 11) पिटक साहित्याचे महत्त्व.
- 12) अनुपिटक साहित्याचे महत्त्व.
- 13) अट्टकथा साहित्य.
- 14) वंस साहित्याचे महत्त्व .
- 15) धम्मपदाचे महत्त्व
- 16) थेरगाथाचे महत्त्व.
- 17) थेरीगाथाचे महत्त्व.
- 18) सुत्तनिपातचे महत्त्व.
- 19) जातक कथाचे महत्त्व.
- 20) दिघनिकायचे महत्त्व.
- 21) मज्झिमनिकायचे महत्त्व.
- 22) संयुत्तनिकायचे महत्त्व.
- 23) अंगुत्तरनिकायचे महत्त्व.
- 24) खुद्यकनिकायचे महत्त्व.
- 25) सुत्तपिटक निकायचे महत्त्व.
- 26) अभिधम्मपिटकाचे महत्त्व.
- 27) विनयपिटकाचे महत्त्व.
- 28) "विसुद्धमग्गो"चे महत्त्व.
- 29) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर: जिवन व कार्य.
- 30) भदंत आनंद कौसल्यायन जिवन व कार्य.
- 31) जगदिश काश्यप: जिवन व कार्य.
- 32) राहूल सांकृत्यायन जिवन व कार्य.
- 33) धम्मानंद कोसंबी: जिवन व कार्य.
- 34) माझे आचार्यजिवन व कार्य. जविन व कार्य.
- 35) आधुनिक विचारवंत,
- 36) पुस्तक समिक्षा

संदर्भ ग्रंथ

- 1) पालि भाषा व साहित्य, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) पालि साहित्याचा इतिहास, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 3) निवडक जातक कथा, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर

- 4) थेरगाथा, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 5) थेरीगाथा, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 6) धम्मपद, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 7) सुत्रासंग्रह, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 8) आधुनिक धम्म विचारवंत, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 9) धम्मपद गाथा आणि अर्थकथा, आचार्य सुर्यकांत भगत.
- 10) सुत्तनिपात, डॉ. विमलकिर्ती.
- 11) थेरगाथा, डॉ. विमलकिर्ती.
- 12) थेरगाथा, डॉ. विमलकिर्ती.
- 13) मिलिन्दपन्हो पालि, डॉ. विमलकिर्ती.
- 14) विनय महावग्ग, राहूल सांकृत्यायन.
- 15) विशुद्धीमग, भदन्त तिस्सवंस,
- 16) पालि साहित्य का इतिहास, डॉ. भरतसिंह उपाध्याय.
- 17) पालि साहित्याचा इतिहास, वासुदेव तगारे.

अभ्यासक्रम & B. A, B. COM & B. SC. II Year

अभ्यासक्रमाचे उद्दीष्टे

पेपर क्र. 4 बौद्ध संस्कृती. कोड - U-PSL 405

- 1) पालि साहित्यातील व्यक्ती, त्यांचे समाजात स्थान व दर्जा, शील उपासकांचे व भिक्षूंचे विनय इत्यादीची माहिती शिकवणे.
- 2) पालि साहित्यातील राजे - महाराजे, त्यांचे राज्य व प्रशासन कार्य, इत्यादीची माहिती शिकवणे.
- 3) पालि साहित्यातील दर्शनिय स्थळे, प्रतिके, विद्यापीठे इत्यादी माहिती शिकवणे.
- 4) पालि साहित्यातील विचार, सुविचार, निती, व तत्वज्ञान इत्यादीची माहिती शिकवणे.
- 5) प्राचीन भारतीय संस्कृतीचा, बौद्ध संस्कृतीचा अभ्यास करण्यास शिकवणे.

अभ्यासक्रमाची फलनिष्पत्ती

पेपर क्र. 4 बौद्ध संस्कृती. कोड - U-PSL 405

- 1) पालि साहित्यातील व्यक्ती, त्यांचे समाजात स्थान व दर्जा, शील उपासकांचे व भिक्षु- भिक्षुनींचे विनय यांची माहिती सांगतात.
- 2) पालि साहित्यातील राजे - महाराजे, त्यांचे राज्य व प्रशासन कार्याची माहिती सांगतात..
- 3) पालि साहित्यातील दर्शनिय स्थळे, प्रतिके, विद्यापीठे यांची माहिती सांगतात..
- 4) पालि साहित्यातील विचार, सुविचार, निती, व तत्वज्ञानाची माहिती सांगून आचरणात आणतात.
- 5) प्राचीन भारतीय संस्कृतीचा, बौद्ध संस्कृतीचा अभ्यासतात.

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
U-PSL 405	B. A. , B. COM, B. SC 2	Pali	56 PERIODS		
PAPER NO 4	TITLE OF THE PAPER बौद्ध संस्कृती सत्र - चैथे		L	P	T
Unit - 1 श्रमण-गृहस्थ	श्रमण संस्कृती - श्रामणेर, थेरो, महाथेरो, अर्हत. प्रव्रज्या, उपसंपदा. भिक्खु-भिक्खुनी विनय. गृहस्थी संस्कृती - संज्ञा, उपासक - उपासिका, अग्रउपासक- अग्रउपासिका, उपासक पंचसील. अष्ट सील.		08	00	00
Unit - 2 बौद्ध राजे	1) राजा शुद्धोधन, 2) राजा बिंबिसार, 3) राजा प्रसेनजीत 4) राजा अजातशत्रु, 5) सम्राट अशोक, 6) राजा मिलिन्द 7) राजा कनिष्क, 8) राजा हर्षवर्धन.				
Unit - 3 प्रतिके व दर्शनिय स्थळे	प्रतिके - चेतिय, थुप, विहार, लेणी. दर्शनिय स्थळे- लुम्बिनी, बुद्धगया, सारनाथ, कुसीनारा आणि श्रावस्ती. विद्यापीठे- 1) नालंदा, 2) तक्षशिला, 3) वल्लभी, 4) विक्रमशिला, 5) ओदंतपुरी.		12	00	04
Unit - 4 तत्त्वज्ञान	तत्त्वज्ञान- 1) तिसरण, 2) पंचसील, 3) चत्तारिअरियसच्चानि, 4) अरियो अठ्ठिंकोमग्गो, 5) कम्मविपाको, 6) तिलक्खण 7) पुनभव, 8) पारमिता, 9) निब्बान. अभ्यास सहल		10	00	00
			08 दिवस		

B. A., B. COM., B. SC., II Year
पेपर क्र. 4 बौद्ध संस्कृती. कोड - U-PSL 405
अक्टीव्हीटी बेस

सत्र - चौथे गुण 30

- 1) प्राचीन बौद्ध स्थळे. अजिंठा लेणी.
- 2) बौद्ध स्तूप व त्याचा इतिहास.
- 3) मी पाहिलेली मी पाहिलेली वरूळ लेणी लेणी
- 4) भारतातील लेणी व तिचा इतिहास.
- 5) माझी अभ्यास सहल.
- 6) औरंगाबाद जिल्ह्यातील
- 7) मी पाहिलेली कार्ले-भाजे लेणी
- 8) औरंगाबाद जिल्ह्यातील
- 9) मी पाहिलेली जुन्नर लेणी
- 10) मी पाहिलेली कान्हेरी लेणी
- 11) चार दर्शनीय स्थळे.
- 12) महाराष्ट्रातील शिल्पवैभव.
- 13) प्राचीन बौद्ध विद्यापीठे
- 14) बौद्ध राजांची प्रशासकीय व्यवस्था.
- 15) सम्राट अशोक, व्यक्ती आणि कार्य.
- 16) राजा प्रसेनजित व्यक्ती आणि कार्य.
- 17) राजा हर्षवर्धन व्यक्ती आणि कार्य.
- 18) राजा कनिष्क व्यक्ती आणि कार्य.
- 19) राजा शुद्धोधन व्यक्ती आणि कार्य.
- 20) राजा अजातशत्रु व्यक्ती आणि कार्य.
- 21) राजा बिंबिसार व्यक्ती आणि कार्य.
- 22) राजा मिलिन्द व्यक्ती आणि कार्य.
- 23) प्राचीन बौद्ध शिक्षण पद्धती.
- 24) जातक कथेतील जनजीवन.
- 25) दुःखः, अनित्य अनात्म.
- 26) पालि साहित्यातील तत्त्वज्ञान.
- 27) भिक्खुनी व त्यांची आचारसंहिता.
- 28) भिक्खु व त्यांची आचारसंहिता.
- 29) पालि साहित्यातील तत्त्वज्ञान.
- 30) श्रावस्ती येथे बुद्धाने दिलेला उपदेश.
- 31) शिलालेखाचा अभ्यास.
- 32) बौद्ध राजांची नाणी: चिकित्सक अभ्यास.
- 33) लुंबीनी सविस्तर वर्णन करा.
- 34) बुद्धगयाचे सविस्तर वर्णन करा.
- 35) सारनाथ सविस्तर वर्णन करा.
- 36) कुशिनाराचे सविस्तर वर्णन करा.
- 37) ओदंतपुरी विद्यापिठ निबंध लिहा.
- 38) विक्रमशिला विद्यापिठ निबंध लिहा.
- 39) वल्लभी विद्यापिठ निबंध लिहा.
- 40) तक्षशिला विद्यापिठ निबंध लिहा.
- 41) नालंदा विद्यापिठ निबंध लिहा.
- 42) प्रब्रज्या-उपसंपदा सविस्तर वर्णन करा.
- 43) भिक्षू-भिक्षुणी:सविस्तर वर्णन करा.

संदर्भ ग्रंथ

- 1) बौद्ध संस्कृती, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) बौद्ध तत्त्वज्ञानाची आवश्यकता आणि वास्तवता, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 3) बौद्ध राजे, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 4) प्राचीन बौद्ध विद्यापीठे, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 5) बौद्ध राजे, बौद्ध विद्यापीठे आणि चिनी प्रवासी, प्रा. भीमराव पाटील, लातूर
- 6) विनयपिटक, नवनालंदा महाविहार, नालंदा
- 7) जातक, आनंद कौयल्यायन,